

Aalsmeer, 12 februari 1999

De heer Ir. H.N. Wolleswinkel

Beste Henk,

Vanmorgen las ik in de krant dat je op niet mis te verstane wijze tegengas hebt gegeven in de hetze tegen de RLD en ik wil je bij deze laten weten, dat ik dat bijzonder waardeer.

Dat is echter niet de directe aanleiding voor deze brief. In een of ander radioprogramma hoorde ik je zeggen dat je in de eerste dagen na de ramp niet op de hoogte bent geweest van de aanwezigheid van het verarmde uranium in de B-747 van El Al. Diezelfde overtuiging had ik zelf, totdat ik geconfronteerd werd met mijn eigen aantekeningen van tijdens een van de briefings in die dagen. Tijdens een dergelijke briefing is de aanwezigheid van verarmd uranium genoemd en dat heb ik in mijn aantekeningen genoteerd. Ik heb de gewoonte om tijdens besprekingen aantekeningen te maken omdat mijn geheugen voor feiten niet al te best is. Een oude gewoonte uit de collegebanken.

Al mijn aantekeningen heb ik overgedragen aan Kees Poot, toen er in verband met de parlementaire enquête naar werd gevraagd. De enquêtecommissie heeft die aantekeningen dus en maakt er gebruik van zoals bleek uit voorverhoor van Henk Pruis. Zelf was ik me daar al lang niet meer van bewust en ik verkeerde net als jij in de veronderstelling dat het verarmde uranium pas later aan de orde kwam, namelijk toen Henk Pruis daar bewust naar is gaan zoeken. Zonder mijn notities zou ik desgevraagd dus uit volle overtuiging verklaard hebben dat ik niet op de hoogte was van de aanwezigheid van het verarmde uranium in de eerste week van het onderzoek, of dat ik me dat althans niet met zekerheid kon herinneren. Vast staat dat het nooit bij mij is opgekomen dat het gevaar zou kunnen opleveren: het is van het begin af aan duidelijk geweest dat het stralingsgevaar verwaarloosbaar was en aan eventuele verdamping en het daaraan verbonden gevaar van de verspreiding van het giftige zware metaal uranium heb ik nooit gedacht. Dat werd ik pas gewaar bij een gesprek met dokter Bremer tijdens het medisch onderzoek van niet zo lang geleden.

Ik vind het dan ook allesbehalve vreemd dat jij je niet bewust bent van het feit dat de aanwezigheid van het verarmde uranium toch al reeds tijdens een van de eerste dagen na de ramp ter sprake is geweest, maar ik wil je hierbij waarschuwen dat er gebruik gemaakt kan worden van mijn aantekeningen om de betrouwbaarheid van je uitspraken aan te vallen. Ik acht dat niet onnodig, omdat ik een zeer slechte indruk heb gekregen van de wijze en de zorgvuldigheid waarmee de Commissie te werk gaat.

Volgens mij is de Commissie uit op het behalen van effect in de media en gaat ze daarbij op een uiterst onbehoorlijke manier te werk door demagogie en tendentieuze vraagstelling.

Ik zeg dat niet zo maar: een zeer duidelijk voorbeeld is de naar mijn mening onverantwoorde manier waarop de Commissie is omgesprongen met de informatie van de LVB medewerkers op te band met telefoongesprekken. Uit alles blijkt dat de Commissie reeds enkele weken van tevoren op de hoogte was van de inhoud van die band en dat die inhoud ook is voorgelegd voor commentaar aan bijvoorbeeld oud- minister Maij-Weggen. Het ligt daarom voor de hand en kan niet anders, dan dat de Commissie ook op de hoogte was van de uitleg die jij en Frans Erhart daaraan zouden geven. Desalniettemin heeft de Commissie het bestaan om de informatie op een dusdanige manier te presenteren dat voor iedereen de suggestie gewekt werd dat de nieuw aan het licht gekomen bezwarende informatie op de band de juiste was, zonder er meteen bij te vermelden dat er ook een plausibele andere uitleg mogelijk was. Volgens mij is dat het achterhouden van essentiële informatie met het duidelijke doel om voor het oog van heel Nederland zo effectief mogelijk te "scoren" met een succes van de enquête. En dat terwijl hen deze informatie vrijwillig is toegespeeld en zeker niet uit onwillige getuigen tevoorschijn getrokken moest worden door daarop gerichte slimme vragen!

Een ander punt is het vooringenomen doordrammen over de 26 pagina's met uitgesteld onderhoud, duidelijk om het onderhoud bij El Al in diskrediet te brengen. Die uitgestelde klachten hebben helemaal niets te doen met veiligheid: het betreft immers geen Hold Item List punten op basis van een Minimum Equipment List (MEL). Maar van het bestaan daarvan hebben ze natuurlijk nooit gehoord. Ik kan begrip opbrengen voor de reactie van El Al.

De Commissie heeft zich laatdunkend uitgelaten over de afhankelijke positie van de ongevalsonderzoekers en reageerde nauwelijks op jouw mededeling dat de objectiviteit van het onderzoek in voldoende mate gewaarborgd was doordat bij het onderzoek alle betrokken belanghebbende partijen uit de luchtvaart betrokken waren geweest, onder welke de zeker onafhankelijke en hoogst deskundige NTSB. Dat onafhankelijkheid geen doel op zichzelf is en dat het veel meer gaat om objectiviteit ("waarheidsvinding" dus!) dat is blijkbaar bij de Commissie nog niet doorgedrongen. De Commissie vindt zichzelf ongetwijfeld onafhankelijk en dat is ze ook zeker ten opzichte van de luchtvaart, maar niet ten opzichte van de politiek. En voor wat betreft de objectiviteit heb ik zeer grote twijfels. Het lijkt steeds wel alsof door de manier van vraagstelling naar vooringenomen conclusies toe wordt gewerkt en telkens wanneer een van de getuigen iets nader wil uitleggen om tot een meer genuanceerd beeld te komen, wordt die getuige onderbroken en wordt hoogstens gezegd dat er aan het einde van het verhoor (als het punt niet meer aan de orde is en al weer vergeten) nog gelegenheid zal worden gegeven voor die verdere uitleg. En als het dan zo ver is, dan is de televisietijd op.

En wat ze ook nog steeds niet lijken te willen aannemen is, dat het onderzoek ingevolge Annex 13 van de ICAO Conventie uitsluitend gericht moest zijn op het vinden van de oorzaken van het vliegtuigongeluk en op het doen van aanbevelingen ter voorkoming van herhalingen. Gelukkig heeft de heer Müller van de Raad voor de Luchtvaart dat uit kunnen leggen en hield hij voet bij stuk toen hem zeer sterk gesuggereerd werd om maar te zeggen dat het onderzoek niet had gedeugd.

Kortom, wanneer ik deze Commissie vergelijk met het onderzoeksteam, dan valt die vergelijking niet zo gunstig uit voor de Commissie.

Ik realiseer me wel dat ik je niet veel nieuws vertel, maar het kan geen kwaad om het ook eens door een ander geformuleerd te zien. Ik zou willen dat ik de vrijheid had om het als een soort van open brief naar buiten te brengen, maar dat lijkt me gezien de kwetsbare positie van de RLD niet verstandig, omdat uit mijn ervaring blijkt dat veel zaken anders worden uitgelegd dan ze bedoeld worden en dat is een risico dat ik de RLD zeker niet wil laten lopen. Het was voor mij een schokkende ervaring in de tijd van het onderzoek, dat er zo veel zaken in de media onjuist of verdraaid werden gepresenteerd, terwijl je als insider met zekerheid wist dat de zaken anders lagen dan ze werden voorgesteld.

Je merkt wel dat ik net als jij behoorlijk geïrriteerd ben door de manier waarop de Commissie te werk gaat. En dat terwijl ik aanvankelijk beslist geen tegenstander was van de parlementaire enquête. Ik vond die niet zo nodig voor mezelf, maar achtte het de moeite waard wanneer nu eindelijk eens een einde gemaakt zou worden aan al die verdachtmakingen en er waren inderdaad ook best nog wel zaken die opgehelderd verdienden te worden, ook al hadden die zaken met de oorzaken van het ongeluk niet zoveel te doen.

Ik hoop dat ik je niet heb verveeld met deze brief en dat je misschien nog wat met de inhoud kunt doen. In ieder geval wens ik je sterkte tegen alle kritiek en wanneer ik nog iets kan bijdragen tot een juiste meningsvorming, dan hoor ik het wel.

Met vriendelijke groeten,

Wim Korenromp

